

FATİH Projesi Kapsamında Öğretmenlerin Öğretim Teknolojileri Alanında Hizmet-içi Eğitim Gereksinimlerinin İncelenmesi

Hatice YILDIZ,
Mustafa SARITEPECİ
Doç. Dr. Süleyman Sadi SEFEROĞLU

Öğretmen Eğitiminde Politikalar ve Sorunlar 4. Uluslar arası Sempozyumu
4th International Symposium of Policies and Issues on Teacher Education (ISPITE 2014)

15-16 Mayıs 2014
Hacettepe Üniversitesi-Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi-Azerbaycan Kafkas Üniversitesi
15-16 May 2014
Hacettepe University-Azərbaycan Dövlət Pedagoji University-Azərbaycan Qafqaz University

İçindekiler

- Giriş
- Çalışmanın Amacı
- Yöntem
 - Çalışma Grubu
 - Veri Toplama Aracı
 - Verilerin Çözümlemesi
- Bulgular ve Yorum
- Sonuç ve Öneriler

GİRİŞ

Giriş (1)

- FATİH projesi ile birlikte öğretmenlerin **Öğretim Teknolojileri ile ilgili yeterlilikleri** daha da önem kazanmıştır (*MEB, 2012*).
- Öğretim ortamlarında bu türlü bir **teknoloji entegrasyonu sürecinin en önemli unsurlarından biri öğretmenlerdir.**

Giriş (2)

- Böyle bir durumda öğretmenlerin bu **yeni duruma yönelik olarak çeşitli eğitim gereksinimleri** olabilir.
- Sonuçta, eğitim-öğretim süreçlerinde
 - meydana gelen **değişim ve dönüşümlerle**
 - **öğretmenlerin mesleki gelişimleri birbiriyle sıkı sıkıya bağlıdır** (*Fullan & Hargreaves 1992*).

Giriş (3)

- Bu kapsamda gerçekleştirilecek eğitimler
 - öğrenme ortamına dâhil edilen yeni teknolojik araçların kullanımına yönelik değil,
 - **derslerde bu teknolojilerin nasıl kullanılacakları** üzerine kurgulanmalıdır (*Morrison, Ross & Kemp, 2013*).
- Çünkü, **etkili bir entegrasyon sürecinde engellerden birisi**
 - **öğretmenlerin öğretim sürecinde teknolojiyi nasıl kullanacaklarıyla ilgili eğitim eksikliğidir** (*Balanskat, Blamire & Kefala, 2006; Beggs, 2000; Schoepp, 2005*).

Çalışmanın Amacı

- Bu çalışmada FATİH Projesi'nin uygulandığı ortaöğretim kurumlarında proje kapsamında hizmet-içi faaliyetlerle desteklenmesine öğretmenlerce ihtiyaç duyulan durumlar/konuların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın Amacı (2)

- Araştırmada “FATİH projesi kapsamında öğretmenlerin öğretim teknolojileri alanında hizmet-içi eğitim gereksinimleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmış ve alt problemler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:
 - FATİH projesinin uygulama sürecinde eğitim-öğretimde teknolojinin etkin olarak kullanılabilmesi için öğretmenlerin hizmet-içi eğitimde ele alınmasına ihtiyaç duyduğu konular nelerdir?
 - FATİH projesinin uygulama sürecinde öğretmenlere göre eğitimde teknoloji kullanımında öğretmen ve öğrenciler açısından karşılaşılan problemler ve ihtiyaçlar nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Yöntemi

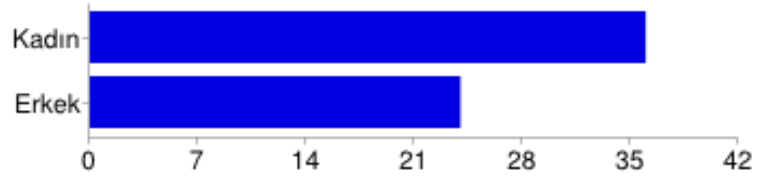
- Bu araştırmada nicel ve nitel yöntemleri bir araya getiren ve farklı şekillerde gruplanabilen karma yöntemin **açıklayıcı deseni** kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

- Çalışmanın örnekleme,
 - FATİH projesi kapsamında kurulum gerçekleştirilen okullarda görev yapan ve
 - “FATİH Teknoloji Kullanımı Kursu” hizmet-içi eğitim faaliyetlerine katılmış olan
 - farklı branşlardan 60 öğretmenden oluşmaktadır.

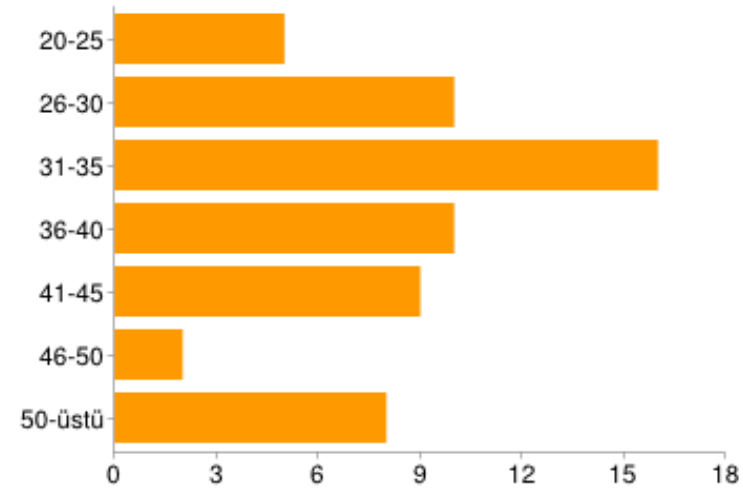
Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımlar

Cinsiyet

Kadın	36	%60
Erkek	24	%40

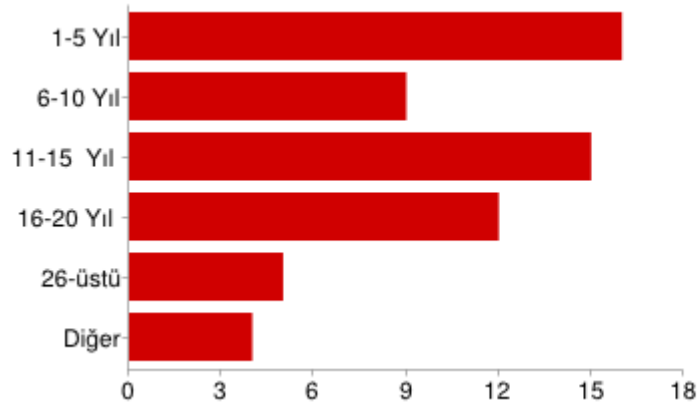
Yaş

20-25	5	%8
26-30	10	%17
31-35	16	%27
36-40	10	%17
41-45	9	%15
46-50	2	%3
50-üstü	8	%13

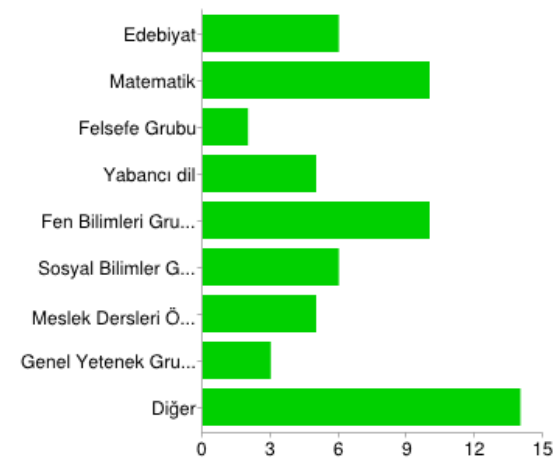
Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımlar

Hizmet Süresi

1-5 Yıl	16	%26
6-10 Yıl	9	%15
11-15 Yıl	15	%25
16-20 Yıl	12	%20
26-üstü	5	%8
Diğer	4	%7

Branş

Edebiyat	6	%10
Matematik	10	%16
Felsefe Grubu	2	%3
Yabancı dil	5	%8
Fen Bilimleri Grubu (Fizik, Kimya, Biyoloji)	10	%16
Sosyal Bilimler Grubu (Tarih, Coğrafya..)	6	%10
Meslek Dersleri Öğretmeni (Elektronik, Bilgisayar..)	5	%8
Genel Yetenek Grubu (Resim, Müzik, Beden Eğit. vb)	3	%5
Diğer	14	%23

Veri Toplama Aracı

- Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen
 - “ FATİH projesi kapsamında öğretmenlerin hizmet-içi eğitim ihtiyaçları ve görüşleri” başlıklı bir anket kullanılmıştır.

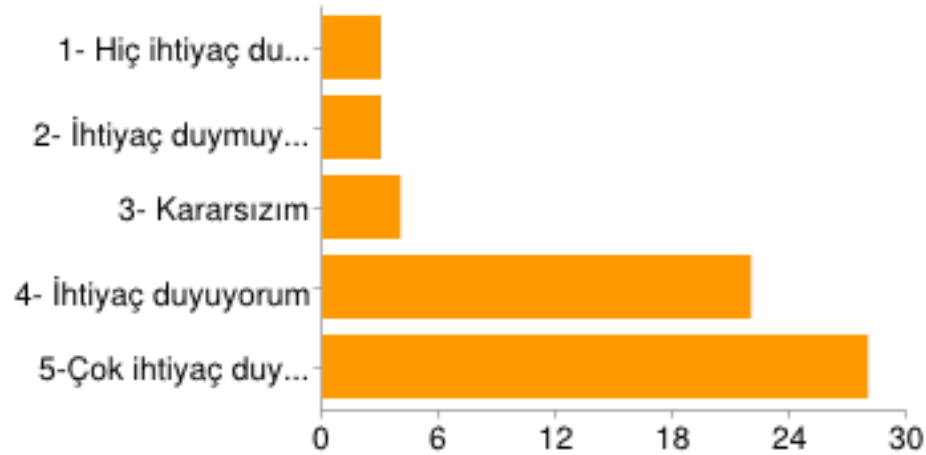
Verilerin Çözümlemesi

- Elde edilen nitel veriler araştırmacılar tarafından kodlanmıştır. Nicel veriler ise SPSS 18 kullanılarak analiz edilmiştir.
- Verilerin analizinde **frekans**, **yüzde** ve **içerik analizi** kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

FATİH projesinin uygulama sürecinde eğitim-öğretimde teknolojinin etkin olarak kullanılabilmesi için öğretmenlerin hizmet-içi eğitimde ele alınmasına ihtiyaç duyduğu konular nelerdir?

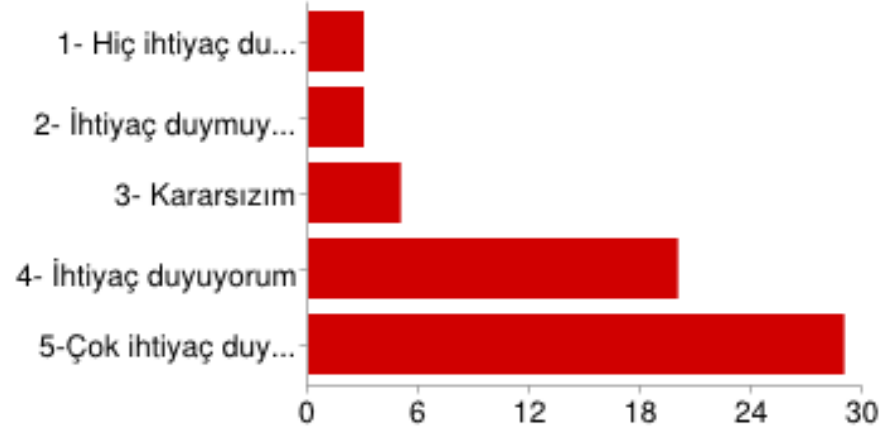
9. Eğitimde Teknoloji Kullanımı [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	3	%5
2- İhtiyaç duymuyorum	3	%5
3- Kararsızım	4	%7
4- İhtiyaç duyuyorum	22	%37
5- Çok ihtiyaç duyuyorum	28	%47

→ **%84**

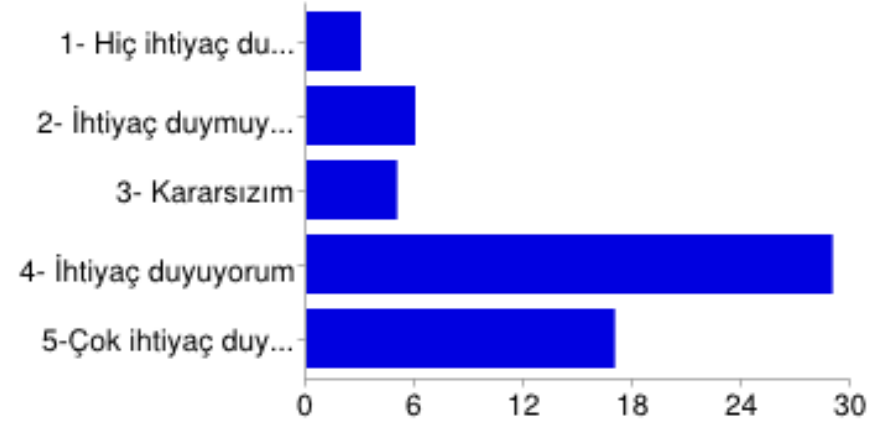
10. İnternetin Eğitim Amaçlı Kullanımı [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	3	%5
2- İhtiyaç duymuyorum	3	%5
3- Kararsızım	5	%8
4- İhtiyaç duyuyorum	20	%33
5-Çok ihtiyaç duyuyorum	29	%48

→ **%81**

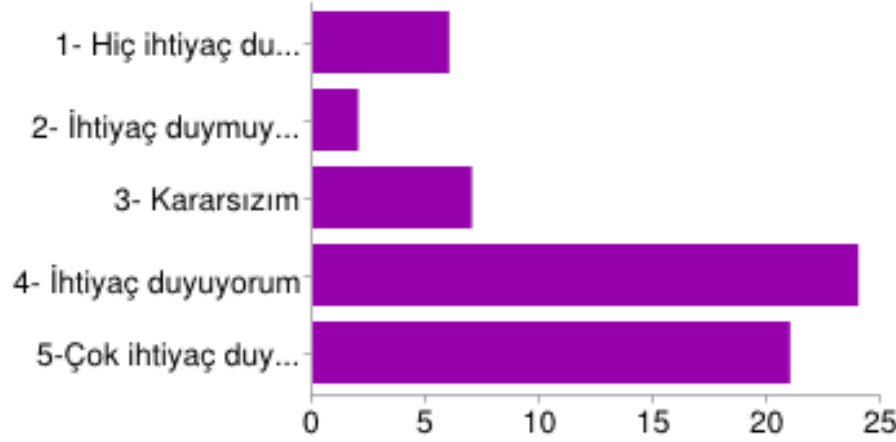
8. Öğretim Materyalini Etkin Kullanma [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	3	%5
2- İhtiyaç duymuyorum	6	%10
3- Kararsızım	5	%8
4- İhtiyaç duyuyorum	29	%48
5-Çok ihtiyaç duyuyorum	17	%28

→ **%76**

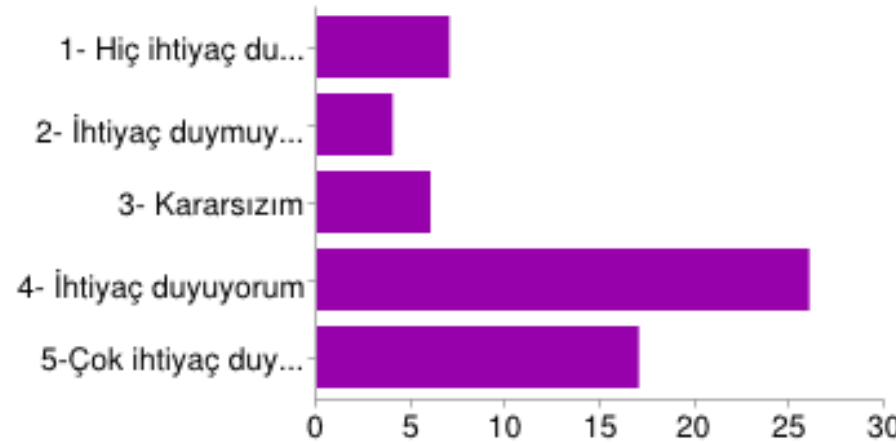
7. Öğretim Materyali Seçme ve Tasarlama [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

Kategori	Frekans	Oran (%)
1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	6	%10
2- İhtiyaç duymuyorum	2	%3
3- Kararsızım	7	%12
4- İhtiyaç duyuyorum	24	%40
5- Çok ihtiyaç duyuyorum	21	%35

→ **%75**

1. Öğretim teknolojisi ile ilgili kavramlar [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

Kategori	Frekans	Oran (%)
1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	7	%12
2- İhtiyaç duymuyorum	4	%7
3- Kararsızım	6	%10
4- İhtiyaç duyuyorum	26	%43
5- Çok ihtiyaç duyuyorum	17	%28

→ **%71**

6. Materyal Geliştirme İlkeleri [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	8	%13
2- İhtiyaç duymuyorum	3	%5
3- Kararsızım	7	%12
4- İhtiyaç duyuyorum	31	%52
5- Çok ihtiyaç duyuyorum	11	%18

→ **%70**

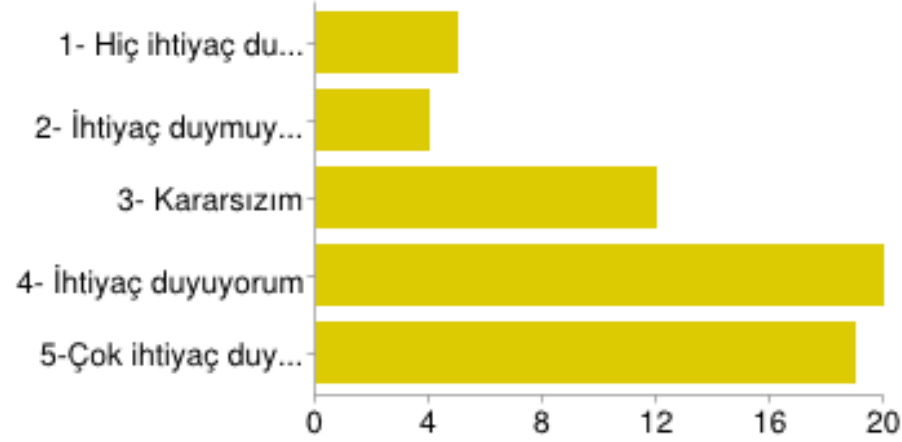
2. Öğretim Teknolojisi ve İletişim [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	8	%13
2- İhtiyaç duymuyorum	3	%5
3- Kararsızım	7	%12
4- İhtiyaç duyuyorum	28	%47
5- Çok ihtiyaç duyuyorum	14	%23

→ **%70**

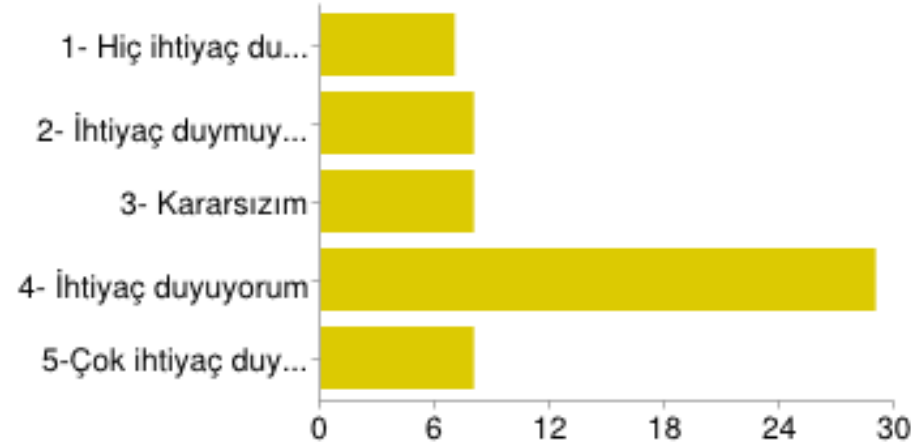
11. Eğitim Teknolojisi ve Uzaktan Eğitim [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

Kategori	Sayı	Oran (%)
1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	5	%8
2- İhtiyaç duymuyorum	4	%7
3- Kararsızım	12	%20
4- İhtiyaç duyuyorum	20	%33
5- Çok ihtiyaç duyuyorum	19	%32

→ **%65**

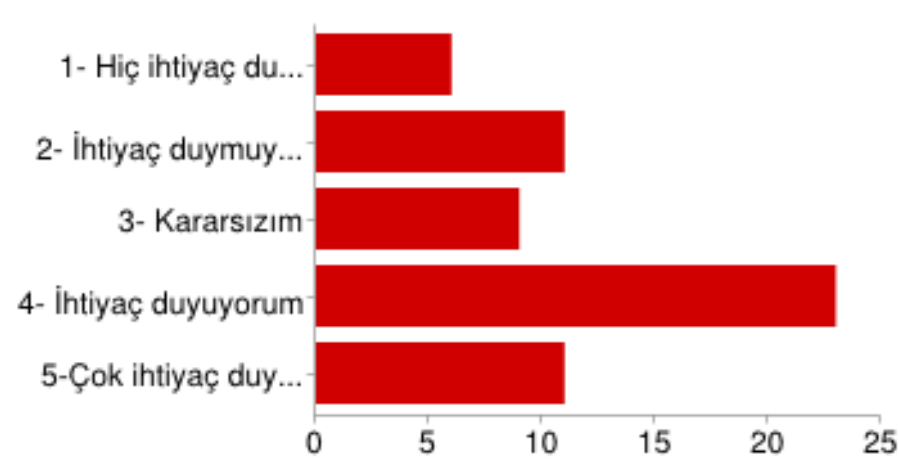
5. Öğretimi Düzenleme [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

Kategori	Sayı	Oran (%)
1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	7	%12
2- İhtiyaç duymuyorum	8	%13
3- Kararsızım	8	%13
4- İhtiyaç duyuyorum	29	%48
5- Çok ihtiyaç duyuyorum	8	%13

→ **%61**

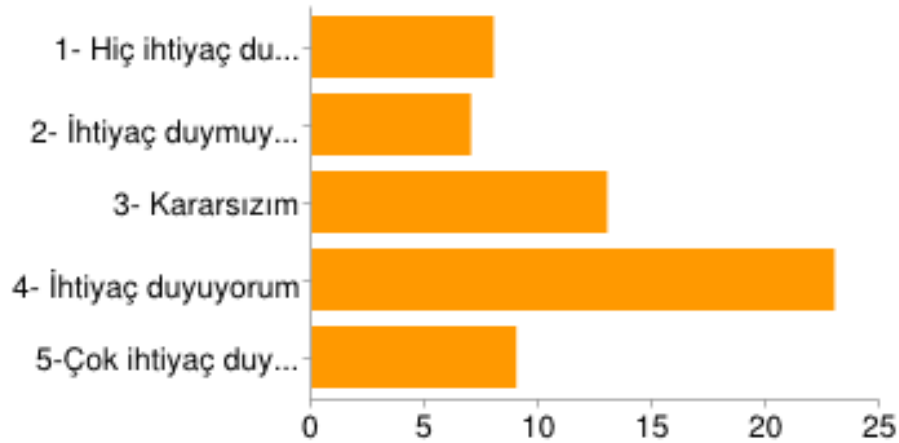
4. Öğretim Hedefleri ve Ölçme Aracı [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

Kategori	Sayı	Oran (%)
1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	6	%10
2- İhtiyaç duymuyorum	11	%18
3- Kararsızım	9	%15
4- İhtiyaç duyuyorum	23	%38
5- Çok ihtiyaç duyuyorum	11	%18

→ %56

3. Öğretim Programının Analizi [Eğitimlerde ele alınabilecek konu başlıkları:]

Kategori	Sayı	Oran (%)
1- Hiç ihtiyaç duymuyorum	8	%13
2- İhtiyaç duymuyorum	7	%12
3- Kararsızım	13	%22
4- İhtiyaç duyuyorum	23	%38
5- Çok ihtiyaç duyuyorum	9	%15

→ %53

FATİH projesinin uygulama sürecinde öğretmenlere göre eğitimde teknoloji kullanımında karşılaşılan problemler nelerdir?

e-İçerik

**Teknoloji
Okuryazarlığı**

**Donanım/
Yazılım ve
Teknik Sorunlar**

Sınıf Yönetimi

**Hizmet-içi
Eğitimler**

**Altyapı
Sorunları**

**Okul İdaresi ve
BT
Öğretmenleri**

e-İçerik

- Var olan içeriklerin yetersiz, uyumsuz ve niteliksiz olması

Teknoloji Okuryazarlığı

- Öğretmenlerin teknoloji okuryazarlık düzeyi düşük olması

Donanım/ Yazılım ve Teknik Sorunlar

- Sınıflardaki etkileşimli tahtalarla ilgili çeşitli yazılım sorunlarının yaşanması
- MEB’de birçok sitenin yasaklı olması

Sınıf Yönetimi

- Sınıfların kalabalık olması

Hizmet-içi Eğitimler

- Öğretmenlerin isteksiz olması
- Eğitimlerde öğretmenlerin ihtiyaç duydukları konulara yönelinmemesi

Altyapı Sorunları

- Elektrik sorunu
- İnternet bağlantısı olmaması

Okul İdaresi ve BT Öğretmenleri

- BT öğretmenlerine yüklenen kaldırılması mümkün olmayan sorumluluklar

FATİH projesinin uygulama sürecinde öğretmenlere göre eğitimde teknoloji kullanımında duyulan ihtiyaçlar nelerdir?

e-İçerik

Teknik Destek

**Hizmet-içi
Eğitimler**

e-İçerik

- E-içerik eksikliği giderilmeli
- Tüm branşlara yönelik e-içerik depoları olmalı

Teknik Destek

- Teknik destek sağlanmalı
- Teknik eleman sağlanmalı

Hizmet-içi Eğitimler

- Hizmet-içi eğitimlerin süresi ve kapsamı genişletilmeli
- Öğretmen ve öğrencilerin özellikle teknoloji kullanıcıya ilgili bilinç düzeyini arttırılmalı

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

- Eğitimde teknoloji kullanımına yönelik olarak belirlenen konuların her birine katılımcıların %53 ile %84 arasında ihtiyaç duymaktadır.
- Bu sonuca göre, belirlenen konu başlıklarının büyük bir bölümünü kapsayan «FATİH eğitimde teknoloji kullanımı» hizmet-içi faaliyetine katılmalarına rağmen bu ihtiyaçlarının giderilemediği söylenebilir.
- Bunu destekler nitelikte Yıldız, Sarıtepeci ve Seferoğlu'nun (2013) gerçekleştirdikleri bir çalışma da bu kursun içeriğinin çok yoğun ama kursa ayrılan zamanın ise çok kısa olduğunu belirtmişlerdir.

- Öğretmenlerin hizmet-içi eğitimde ele alınmasına **en fazla ihtiyaç duyduğu konular**;
 - “Eğitimde Teknoloji Kullanımı”,
 - “İnternetin Eğitim Amaçlı Kullanımı”,
 - “Öğretim Materyalini Etkin Kullanma”,
 - “Öğretim Materyali Seçme ve Tasarlama” ve
 - “Öğretim Teknolojisi ile İlgili Kavramlar” şeklinde sıralanmaktadır.

- Öğretmenlerin teknolojinin eğitimle bütünleştirilmesinde karşılaştıkları
 - problemler ve ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik nitel veriler kodlandığında
 - öğretmenlerin problem olarak en fazla
 - “e-içerik bulunmaması” durumunu gördüğü sonucuna ulaşılmıştır.

- Nitel verilerde dikkat çekici bir diğer nokta ise **teknolojinin sınıflara girmesinin sınıf yönetimi açısından bir problem yarattığı** görüşüdür.
- Kurt, Kuzu, Dursun, Güllüpınar ve Gültekin (2013) tarafından yapılan öğretmen görüşleriyle FATİH projesi uygulamalarını değerlendiren çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.
- Öte yandan alanyazında bu durumun tam tersini savunan çalışmalar da yer almaktadır (*Bos & Vaughn, 2002; Leidner & Jarvenpaa, 1995*).

- Öğretmenler **FATİH projesiyle ortaya çıkan ihtiyaçlarının** ise
 - “**teknik destek/teknik eleman ihtiyacı**” ve
 - “**branşlara uygun nitelikli e-içerik ihtiyacı**” olduğunu sıklıkla belirtmektedirler.

- Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik
 - hizmet-içi eğitim faaliyetlerinin içeriklerinin yeniden düzenlenmesi için
 - öğretmenlerin ihtiyaçlarına yönelik kapsamlı tarama araştırmaları yapılabilir.

Teşekkürler...